

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว
ด้วย ESS Help Me

จัดทำโดย นางอรนุช ชัยชาญ
รหัส 9824

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566
ลิขสิทธิ์ของสำนักงาน ก.พ.

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว :
ด้วย ESS Help Me

จัดทำโดย นางอรนุช ชัยชาญ
รหัส 9824

หลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98
วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
ประจำปี 2566

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

สำนักงาน ก.พ.

เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหาร
ระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรมของสำนักงาน ก.พ.

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุชาดา ไทยบรรเทา)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(นางระรินทิพย์ ศิโรรัตน์)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(นางปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การแจ้งเหตุเพื่อขอความช่วยเหลือ ทั้งจากผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้พบเห็นเหตุ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นกระบวนการคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว แต่ปัญหาสำคัญ คือ เมื่อผู้ถูกระทำ ความรุนแรงจะแจ้งขอความช่วยเหลือ ณ ปัจจุบัน กระทำได้เพียงโทรศัพท์แจ้งเหตุ ไปยัง 191 หรือ สายด่วน 1300 แต่เจ้าหน้าที่กลับพบปัญหาที่ตามมา กล่าวคือ 1) สายหลุด เจ้าหน้าที่ติดต่อ กลับไม่ได้ 2) ผู้แจ้งเหตุบอกพิกัดไม่ถูกต้อง 3) การแจ้งเหตุต้องใช้เวลาเพียงเล็กน้อย และการใช้เสียงพูดทาง โทรศัพท์ก็ไม่สามารถกระทำ ได้ เพราะจะเป็นอันตรายต่อตนเอง 4) เมื่อเจ้าหน้าที่ พม. ได้รับแจ้งเหตุแล้ว แต่กว่าเจ้าหน้าที่ พม. จะประสานตำรวจเพื่อเข้าระงับเหตุ เขี่ยก็ถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัสไปแล้ว 5) เมื่อเจ้าหน้าที่ พม. เดินทางไปถึงที่เกิดเหตุ ไม่สามารถเข้าระงับเหตุได้ ต้องรอเจ้าหน้าที่ตำรวจมาระงับเหตุ 6) หากมีแจ้งผ่าน 191 และเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าระงับเหตุได้ แต่ก็ไม่สามารถทราบว่าจะประสานส่งต่อเหยื่อให้ เจ้าหน้าที่ พม. คุ้มครองต่อได้อย่างไร และ 7) หากมีการแจ้งมายังสายด่วน 1300 ในช่วงเวลากลางคืน หรือวันหยุด เจ้าหน้าที่ พม. ไม่สามารถเดินทางไปยังที่เกิดเหตุได้ทัน จึงต้องประสานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัญหาอย่างมากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเหยื่อ กระบวนการในการ แจ้งเหตุจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะเป็จุดเริ่มต้นของกระบวนการคุ้มครองของเจ้าหน้าที่

ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก ได้พัฒนาระบบ Line OA “พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย” บูรณาการการทำงานร่วมกับตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก ต่อมาได้ถูกพัฒนาระบบในรูปแบบของ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้ง เหตุฉุกเฉินทางสังคม เพื่อให้ใช้งานได้ทั่วประเทศ ซึ่งผู้บริหาร พม. มองว่าจะเป็นการช่วยเหลือผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างรวดเร็ว และเป็นการลดการบาดเจ็บ ลดการสูญเสียได้จริง โดยมีการบูรณา การความร่วมมือระหว่าง 4 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวง พม. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ข้อดีของระบบดังกล่าว คือ 1) เป็นระบบการแจ้งเหตุที่อยู่บน Platform ที่เป็นที่ยอมรับของ ประชาชนทั่วประเทศ ไม่ต้องลงโปรแกรมใหม่ 2) การแชร์พิกัดจุดเกิดที่สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไประงับ เหตุได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง 3) เพิ่มการสื่อสารประสานงานระหว่างการแจ้งเหตุได้อย่างแม่นยำ ทั้งพิกัด เบอร์โทร และสภาพปัญหา 4) เพิ่มช่องทางในการแจ้งเหตุให้กับประชาชนในแต่พื้นที่ แม้ในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับการใช้เสียง 5) สามารถนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บมาใช้ประโยชน์เพื่อการวิเคราะห์ต่อได้ ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่สามารถติดตามการช่วยเหลือได้อย่าง Real time 6) เป็นการบูรณาการทำงานใน รูปแบบของทีมสหวิชาชีพ เพื่อคุ้มครองผู้ถูกระทำ มีการเปิดตัวระบบ ESS Help Me อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2566 ที่ผ่านมา ในระยะ 4 เดือนที่ผ่านมา ระบบดังกล่าวสามารถช่วยชีวิตเด็ก สตรี และบุคคล ในครอบครัวได้แล้ว จำนวน 422 คน เพราะเมื่อมีการแจ้งเหตุ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้าระงับเหตุทันที ซึ่งเป็นการลด การบาดเจ็บและลดการเสียชีวิตให้กับผู้ถูกระทำ ความรุนแรง

การคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ผ่านระบบ Line OA “พม.พิษณุโลก พร้อมช่วย”ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์ หาเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหา โดยขอความกรุณาให้ผู้ว่า ราชการจังหวัดพิษณุโลก ส่งการไปยังส่วนราชการ อำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ขอความร่วมมือให้ อาสาสมัครทุกสังกัด คณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบล นักเรียน นักศึกษา สมาคม มูลนิธิ ชมรม องค์กร

สาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน และเครือข่ายของ พม. ทุกแห่ง เพื่อสแกนเพิ่มเพื่อน ประชาสัมพันธ์ช่องทางออนไลน์ทุกรูปแบบ เช่น Facebook Tiktok และจัดทำคลิปประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

2. ด้านบุคลากร ทีมรับแจ้งเหตุ (ทีมหลังบ้าน) จะเป็นกลุ่มไลน์เฉพาะผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็น ทีมสหวิชาชีพ เมื่อมีการแจ้งเหตุ ทีมจะประสานการปฏิบัติงานร่วมกันทันที

สำหรับระบบ **ESS Help Me** ยังพบว่า มีปัญหาอุปสรรคในการทำงานที่จำเป็นต้องได้รับการ แก้ไข ดังนี้ 1) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า เป็นปัญหาใหญ่และเป็นปัญหาหลัก ประชาชนจำนวนมากยังไม่มี ความมั่นใจ เพราะเกรงว่าจะเป็นการหลอกลวงให้หลงเชื่อ และดูดเงินในระบบออนไลน์ จึงไม่สแกนเพิ่มเพื่อน 2) ด้านบุคลากร ทีมรับแจ้งเหตุบางจังหวัดยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงาน ส่งผลให้การระงับเหตุทำได้ล่าช้า 3) ด้านการพัฒนา ระบบ บุคลากรของกระทรวง พม. ยังไม่เข้าใจการทำงานของระบบ 4) ด้านงบประมาณ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนานโยบาย แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะเร่งด่วน การเร่งและระดมการประชาสัมพันธ์ระบบ **ESS Help Me** อย่างเข้มข้นการจัดทำคลิปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลการช่วยเหลือ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน และการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่เป็น ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน 2) ระยะสั้น การพัฒนาบุคลากรของ พม. ที่ดูแลและพัฒนาแบบอย่างต่อเนื่อง การมอบรางวัลให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ ขอความร่วมมือไปยังเครือข่ายของกระทรวง พม. ภาครัฐ และภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เพื่อให้เป็น เครือข่ายในการเฝ้าระวัง และแจ้งเหตุด่วน 3) ระยะยาว การบรรจุโครงการดังกล่าวลงในแผนปฏิบัติการ ของกระทรวง พม. ผู้บริหาร พม. ควรกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นดังกล่าวเป็นตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานในส่วน ภูมิภาคปฏิบัติงานได้อย่างจริงจัง ต่อเนื่อง การพัฒนาข้อมูล Dashboard ให้ผู้บริหารได้ใช้ประโยชน์ในการ วิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล เรื่อง การคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวด้วย ESS Help Me เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง : ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) รุ่นที่ 98 สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ประจำปี 2566 การจัดทำรายงานการศึกษาในครั้งนี้ สำเร็จ ล่วงไปด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความร่วมมือและสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์จากบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านอนุกุล ปิดแก้ว ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่กรุณาให้โอกาสผู้ศึกษาได้เข้าร่วมการอบรมในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณท่านภูสิต สมจิตต์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก ที่ให้การสนับสนุนผู้ศึกษาให้เข้ารับการอบรม และยังเป็นผู้สนับสนุนหลักในการประชาสัมพันธ์ระบบ ESS Help Me อีกด้วย ขอขอบพระคุณท่านกัณตพงศ์ รัชชีสว่าง รองปลัดกระทรวง พม. ท่านรุ่งทิwa สุดแดน ผู้ตรวจราชการกระทรวง พม. ที่คอยให้คำแนะนำปรึกษา ขอขอบพระคุณมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ นำโดยท่าน ศ.นพ.ดร.ศุภสิทธิ์ พรรณารุโณทัย อาจารย์อติพันธ์ สุวณณ์เมฆินทร์ ผศ.ดร.วินัย วงษ์ไทย และ ดร.ณัฐพล คัมใหญ่โต อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ช่วยพัฒนาระบบ Line OA พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย และยังพัฒนาต่อยอดจนเป็นระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม และที่สำคัญ ขอขอบพระคุณ พล.ต.ต. ธวัช วงศ์สง่า ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธร และเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกนายที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพิษณุโลก ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานในการคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างเป็นรูปธรรม เข้าระงับเหตุได้อย่างรวดเร็วจนสามารถช่วยชีวิตเด็กและสตรีที่ถูกกระทำได้จริง จำนวน 27 ราย ในระยะเพียงแค่ 4 เดือน

ขอขอบพระคุณท่านสมพงษ์ เย็นแก้ว อธิบดีอัยการศาลสูงภาค 6 นายธนศ ทองไทย อัยการจังหวัดพิษณุโลก และท่านคงศักดิ์ มาตังครัตน์ อัยการ สดช.จังหวัดพิษณุโลก และ นพ.ไกรสุข เพชระบูรณิน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก ที่ร่วมเป็นทีมสหวิชาชีพ คอยสนับสนุนปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ถูกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ได้เป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณนางวชิราภรณ์ น้อยยม (พี่กบ) ประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก และทีมงานที่ช่วยประชาสัมพันธ์ระบบ ESS Help Me อย่างต่อเนื่อง และที่ขาดมิได้คือ ขอขอบพระคุณเครือข่ายทุกท่าน ทั้ง อพม. ศูนย์ช่วยเหลือสังคม มูลนิธิ สมาคม ชมรม องค์กร สาธารณประโยชน์ และองค์กรสวัสดิการชุมชน ที่ร่วมด้วยช่วยกันประชาสัมพันธ์และเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในชุมชน นอกจากนี้ ต้องขอบคุณนางสาวทัศนีย์ หอมอ้ม (น้องป๊อปบี้) นางสาวณัฐธยาน์ เฟื่องห้อย (น้องอีฟ) และนางพิชญา ศรีสวัสดิ์ (น้องจอย) ที่ช่วยทำ Infographic สวยๆ ขอขอบคุณนางสาววิตรี บุญนะ (พี่สา) นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ และน้องๆ ทีมงานของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลกที่เข้มแข็งทุกคนที่ช่วยปฏิบัติงานแทนในระหว่างที่ผู้ศึกษาเข้ารับการอบรม

ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์สุชาดา ไทยบรรเทา อาจารย์ระรินทิพย์ ศิโรรัตน์ และอาจารย์ปัทมา เขียววิศิษฐ์สกุล ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ให้ความรู้ ให้ข้อคิดเห็น ในกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และช่วยให้รายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้บริหารวิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ตลอดจนทีมงานทุกท่านที่กรุณาอำนวยความสะดวก และให้คำแนะนำตลอดหลักสูตรมา ณ ที่นี้

อรนุช ชัยชาญ

29 สิงหาคม 2566

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ซ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฌ
1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	
1.1 การวิเคราะห์บริบทและทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ	1
1.2 ตำแหน่งรองอธิบดีที่เป็นเป้าหมาย	9
1.3 กำหนดวิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย	11
2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	
2.1 การกำหนดประเด็นการศึกษา	13
2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย	24
2.3 ภาวะผู้นำเพื่อการขับเคลื่อนข้อเสนอ	32
3. แผนพัฒนาตนเอง	
3.1 การวิเคราะห์ตนเอง	34
3.2 การวางแผนพัฒนาตนเอง	36
3.3 ผลการพัฒนาตนเอง	47
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 : โครงสร้างกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	2
แผนภาพที่ 2 : สถิติความรุนแรงในครอบครัว ในรอบ 7 ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2559-2565 ของศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว	15
แผนภาพที่ 3 : เปรียบเทียบสถิติการแจ้งเหตุ	26

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

1. พม.พิชฌุโลกพร้อมช่วย หมายถึง ระบบ Line OA ที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิชฌุโลก
2. ESS Help Me หมายถึง ระบบ Line OA : Emergency Social Services ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม
3. พม. หมายถึง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
4. สค. หมายถึง กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

1. วิสัยทัศน์ของตำแหน่งเป้าหมาย

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

2. ข้อเสนอเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ

2.1 การกำหนดประเด็นศึกษา

การคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัวด้วย ESS Help Me

2.1.1 ความเป็นมาของปัญหาและความท้าทายของเรื่องที่ทำการศึกษา

ความรุนแรงที่เกิดต่อเด็กและสตรีเป็นการละเมิดทางสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นกับทุกสังคมทั่วโลก ซึ่งเป็นการละเมิดที่ได้ฝังรากลึกลงไปเชิงโครงสร้างเรื่องเพศ (Gendered social structures) และเป็นเรื่องของอำนาจ (Power relation) ซึ่งความรุนแรงที่เกิดต่อสตรีและเด็กนั้น ถือได้ว่าเป็นอุปสรรคในการยุติความรุนแรงในเด็กและสตรีและการจัดการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุแห่งเพศในสังคมโลก ความรุนแรงต่อสตรีไม่ว่าจะเกิดขึ้นในที่สาธารณะหรือในบ้านถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนทั้งสิ้น ในข้อเสนอแนะทั่วไปลำดับที่ 19 ของคณะกรรมการว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ระบุว่า นิยามของการเลือกปฏิบัติต่อสตรี หมายถึงความรุนแรงอันเนื่องมาจากฐานคิดเรื่องเพศภาวะ ได้แก่ “ความรุนแรงที่มุ่งกระทำต่อสตรีเพียงเพราะการที่เป็นเพศหญิงหรือการกระทำรุนแรงที่มีผลกระทบต่อสตรีอย่างรุนแรงยิ่ง รวมถึงการทำร้าย หรือทำให้เจ็บปวดทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ การข่มขู่ว่าจะทำร้าย การบังคับ และการลิดรอนเสรีภาพอื่นๆ ความรุนแรงอันเนื่องมาจากฐานคิดเรื่องเพศภาวะ...” ซึ่งรูปแบบของความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อเด็กและสตรีนั้นมีหลายรูปแบบแต่อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ กล่าวคือ บางรูปแบบของความรุนแรงอาจเกิดขึ้นในบางภูมิภาคของโลก แต่โดยมากมักจะเป็นรูปแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ ทางร่างกาย ทางเพศ ทางจิตใจ และทางเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ตาม ลักษณะหนึ่งที่คล้ายคลึงกันทั่วโลกคือความรุนแรงนี้มักจะเกิดขึ้นในครอบครัว (Domestic violence) ซึ่งรวมถึงการข่มขืน การล่วงละเมิดทางเพศ การถูกเอาเปรียบ กักขังหน่วงเหนี่ยว หรือแม้แต่การทำร้ายทางจิตใจจากคนใกล้ชิดหรือสมาชิกในครอบครัวเอง (UN General Assembly, 2006) ยิ่งไปกว่านั้น เด็กและสตรีที่เป็นกลุ่มเปราะบางอื่นๆ ในสังคม เช่น กลุ่มเด็กและสตรีพิการถือได้ว่าเป็นอีกกลุ่มที่อาจพบกับปัญหาทางด้านความรุนแรงที่หลากหลายและซับซ้อนมากกว่าเด็กและสตรีทั่วไป ดังนั้นความรุนแรงต่อเด็กและสตรีโดยเฉพาะความรุนแรงอันเนื่องมาจากเพศ (Gender-based Violence) ที่เกิดขึ้นต่อสตรีในทุกรูปแบบ เป็นประเด็นที่สำคัญเร่งด่วนของประเทศไทยและเป็นประเด็นร่วมในระดับสากลที่เป็นความท้าทายสำคัญ ทั้งอนุสัญญา CEDAW และวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ สำหรับในประเทศไทยความรุนแรงต่อสตรี การคุกคามทางเพศ การล่วงละเมิดทางเพศ ยังคงอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและความรุนแรงต่อคู่ครองโดยผู้ที่ถูกกระทำ ความรุนแรงที่เข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้เฉลี่ยกว่าร้อยละ 90 เป็นเพศหญิง ซึ่งในปีพ.ศ.2561 จำนวนผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงเพศหญิง 13,248 คน ได้เพิ่มขึ้นเป็น 14,523 คนในปี พ.ศ. 2562 ในส่วนประเภทของความรุนแรง พบว่าเป็นการทำร้ายร่างกายร้อยละ 59.7 และเป็นความรุนแรงทางเพศร้อยละ 32 โดยกลุ่มผู้ที่ถูกกระทำจากความรุนแรงทางเพศในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ถูกกระทำจากการข่มขืน/กระทำอนาจารถึงร้อยละ 17.7 และเมื่อพิจารณาในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ พบว่า ความรุนแรงที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มาจากบุคคลในครอบครัวและเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรสและคู่รักมากที่สุด (ร้อยละ 55)

และจากรายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านความรุนแรงในครอบครัวปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว พบว่า ระหว่างเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563- พฤษภาคม พ.ศ.2564 มีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว 1,492 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 81 แบ่งเป็นความสัมพันธ์สามี-ภรรยาร้อยละ 39 วัยกลางคน ร้อยละ 32.4 และวัยผู้ใหญ่ตอนต้นร้อยละ 32.1 โดยปัญหาที่พบ เป็นเรื่องการทำร้ายร่างกายมากที่สุดถึง ร้อยละ 64.5 รองลงมาคือ จิตใจร้อยละ 31.4

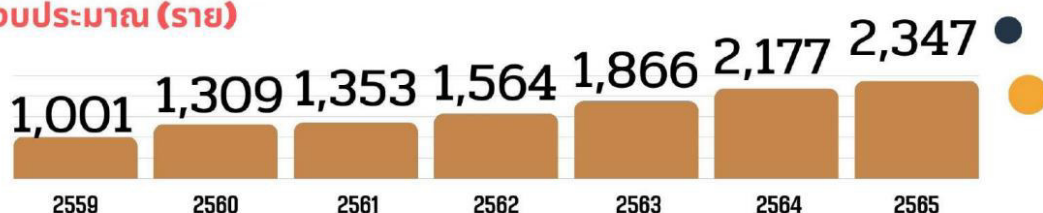
และเรื่องเพศร้อยละ 3.6 ซึ่งมีปัจจัยกระตุ้น คือ ยาเสพติด สุรา อาการหึงหวง การมีโทสะ การรู้สึกลัวตนเอง มีอำนาจมากกว่าการมีปัญหาสุขภาพทางจิต และความเครียดทางเศรษฐกิจ นอกจากสถิติความรุนแรงที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยังพบว่า มิติของการกระทำความรุนแรงในครอบครัวยังแตกต่างไปจากเดิม โดยพบว่าแนวโน้มการกระทำความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัวมีความเสี่ยงที่จะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรสูงอายุที่มีสัดส่วนเพิ่มขึ้น และผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิงจะเป็นผู้ถูกกระทำความรุนแรงมากกว่าเพศชาย ซึ่งประเภทความรุนแรงที่พบเป็นความรุนแรงทางด้านจิตใจมากที่สุด ร้อยละ 30 ถูกทอดทิ้งร้อยละ 17 ความรุนแรงทางการเงินร้อยละ 4.9 และความรุนแรงทางด้านร่างกาย ร้อยละ 3

สาเหตุการใช้ความรุนแรงส่วนใหญ่มาจากยาเสพติด และเมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงต่อเด็กสตรี และบุคคลในครอบครัว อาจส่งผลกระทบ ดังนี้ 1) ผลกระทบด้านร่างกาย เด็กจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางร่างกายที่ผิดปกติเนื่องจากการขาดสารอาหาร พิกการ เจ็บป่วยบ่อย หรือถูกทำร้ายเป็นประจำนอกจากนี้ยังทำให้เด็กไม่มีสมาธิในการเรียนหนังสือ สำหรับเด็กที่ถูกทำร้ายทางเพศอาจเกิดโรคทางเพศสัมพันธ์หรือตั้งครรภ์ได้ 2) ผลกระทบด้านจิตใจ การถูกทำร้ายอย่างรุนแรงหรือเกิดขึ้นเป็นประจำจะทำให้เด็กขาดความอบอุ่นรู้สึกไม่ปลอดภัย เกิดความหวาดกลัว หวาดระแวงในบุคคลอื่น เกิดอาการซึมเศร้า หวาดผวาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีปัญหาสุขภาพจิตหรือความเครียดอย่างรุนแรง อาจหันไปพึ่งพาสารเสพติด หรือเกิดแนวโน้มที่จะฆ่าตัวตายได้ง่าย 3) ผลกระทบด้านพฤติกรรม เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงอาจกลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่ผิดปกติในอนาคต เช่น เป็นคนที่แยกตัวออกจากสังคมต่อต้านสังคม นิยมการใช้ความรุนแรง ซึ่งจะทำให้เป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ไม่มีความสุขในการดำรงชีวิต อาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงต่อเด็กไม่เพียงจะกระทบแค่เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงแต่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวของเด็ก ทำให้เป็นผู้ที่ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นไม่ได้ ไม่มีความสุขในการดำรงชีวิตอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมได้ผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงต่อเด็กไม่เพียงจะกระทบแค่เด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงแต่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวของเด็ก ทำให้ครอบครัวแตกร้าง ไม่สามารถทำหน้าที่ทางสังคมที่มีประสิทธิภาพได้ เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวในลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาส่งผลกระทบต่อสังคมและประเทศชาติ ทำให้สังคมไทยกลายเป็นสังคมที่ไม่ปลอดภัย ประชากรไม่มีคุณภาพไม่สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยการวิเคราะห์ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ของสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ ทั้งทางตรงและทางอ้อม พบว่ามีค่าสูงถึง 36,687 ล้านบาทต่อปี หรือ 0.5% ของมูลค่าจีดีพีของประเทศ

● **สถิติความรุนแรงในครอบครัว ในรอบ 7 ปี
ระหว่างปีงบประมาณ 2559 - 2565
จำนวน 11,617 ราย**

**ความรุนแรงในครอบครัว
ปีงบประมาณ (ราย)**

**ความรุนแรงในครอบครัวปีงบประมาณ
เฉลี่ยรายเดือน (ราย)**

รวม 11,617 ราย

เฉลี่ย 1,660 ราย/ปี

เฉลี่ย 138 ราย/เดือน

เฉลี่ย 5 ราย/วัน

ศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กองส่งเสริมสถาบันครอบครัว กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว 19/10/2565

รูปภาพ : สถิติความรุนแรงในครอบครัว ในรอบ 7 ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2559-2565ของศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

จากรูปภาพรายงานสถิติความรุนแรงในครอบครัวในรอบ 7 ปี ระหว่างปีงบประมาณ 2559-2565ของศูนย์ปฏิบัติการกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว พบว่า จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยในปี 2559 มีผู้ถูกระทำความรุนแรง จำนวน 1,001 ราย ปี 2560 จำนวน 1,309 ราย และสูงขึ้นตามลำดับ จนในปี 2564 มีจำนวน 2,177 ราย และในปี 2565 มีจำนวน 2,347 ราย ในรอบ 7 ปี มีผู้ถูกระทำความรุนแรง รวมทั้งสิ้น 11,617 ราย หากคิดเป็นรายปี เฉลี่ย 1,660 ราย/ปี หากคิดเป็นรายเดือน เฉลี่ย 138 ราย/เดือน และหากคิดเป็นรายวัน เฉลี่ย 5 ราย/วัน

อย่างไรก็ตาม ตัวเลขเหล่านี้ เป็นเพียงแค่บางส่วนเท่านั้น เพราะศูนย์ปฏิบัติการฯ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว รวบรวมสถิติจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทุกจังหวัดทั่วประเทศ ซึ่งผู้ถูกระทำร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานของกระทรวง พม. ดังนั้น ยังคงมีเด็ก และสตรีอีกจำนวนมาก ที่ถูกระทำความรุนแรงจากบุคคลในครอบครัว แต่มีคำร้องขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐเพราะถ้าหากเหยื่อไม่ร้องขอความช่วยเหลือ หรือไม่มีผู้แจ้งเหตุ เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถเข้าให้ความช่วยเหลือได้ กระบวนการคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ก็ไม่เกิดขึ้น

ดังนั้น การแจ้งเหตุเพื่อขอความช่วยเหลือทั้งจากตัวเหยื่อเอง หรือผู้พบเห็นเหตุ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเริ่มต้นกระบวนการคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว แต่ปัญหาสำคัญคือเมื่อผู้ถูกระทำความรุนแรงจะแจ้งขอความช่วยเหลือ ณ ปัจจุบันก็ทำได้เพียงโทรศัพท์แจ้งเหตุ ไปยัง 191 หรือ สายด่วน 1300 แต่เจ้าหน้าที่กลับพบปัญหาที่ตามมา กล่าวคือ 1) สายหลุด เจ้าหน้าที่ติดต่อกลับไม่ได้ จึงไม่ทราบผู้ถูกระทำจะยังคงปลอดภัยหรือไม่ 2) เรื่องของการบอกพิกัดจุดเกิดเหตุ ซึ่งเหยื่ออธิบายไม่ถูกต้องว่าตนอยู่ที่ไหน หรือผู้พบเห็นเหตุ ก็บอกพิกัดไม่ถูกต้อง จึงทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้เวลาในการซักถามจนทราบพิกัดที่แน่นอน 3) ในความเป็นจริงแล้ว เหยื่อต้องใช้เวลาเพียงเล็กน้อยในการ

แจ้งเหตุ และการใช้เสียงพูดทางโทรศัพท์ก็ไม่สามารถกระทำได้ เพราะจะเป็นอันตรายต่อตนเอง 4) เมื่อเจ้าหน้าที่ พม. ได้รับแจ้งเหตุแล้ว แต่กว่าเจ้าหน้าที่ พม. จะประสานตำรวจเพื่อเข้าระงับเหตุ หรือกว่าเจ้าหน้าที่ พม. จะเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุ เขี่ยก็ถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัสไปแล้ว 5) เมื่อเจ้าหน้าที่ พม. เดินทางไปถึงที่เกิดเหตุ ก็ไม่สามารถเข้าระงับเหตุได้ เพราะผู้กระทำส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย มีอาการเมาสุรา เมา ยาบ้า คลุ้มคลั่ง บางคนมีอาวุธ หากเจ้าหน้าที่ พม. เข้าระงับเหตุ ก็จะเกิดอันตรายได้ 6) หากมีแจ้งผ่าน 191 และเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าระงับเหตุได้ แต่ก็ไม่ทราบว่าประสานส่งต่อเหยื่อให้เจ้าหน้าที่ พม. คຸ້ມครองต่อได้อย่างไร และ 7) หากมีการแจ้งมายังสายด่วน 1300 ในช่วงเวลากลางคืน หรือวันหยุด เจ้าหน้าที่ พม. ไม่สามารถเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุได้ทัน จึงต้องประสานไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชาในการออกปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละครั้งที่ เจ้าหน้าที่ พม. ประสานไป ซึ่งเหล่านั้นนับว่าเป็นปัญหาอย่างมากในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการคຸ້ມครองเหยื่อ และกระบวนการในการแจ้งเหตุ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะเป็จุดเริ่มต้นของกระบวนการคຸ້ມครองของเจ้าหน้าที่ จึงเป็นที่มาที่ทำให้ผู้ศึกษาและทีมวิจัยของมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นทางสุขภาพ พัฒนาระบบ Line OA พม. พิษณุโลกพร้อมช่วย

2.1.2 แนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น และความจำเป็นในการดำเนินการแก้ไขและพัฒนา

1) แนวโน้มของปัญหาในอนาคต และผลกระทบที่เกิดขึ้น

จากสภาพปัญหาและสถิติความรุนแรงที่กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นประเด็นความท้าทายที่ทำให้ผู้ศึกษาทำการศึกษาเรื่องการคຸ້ມครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากหากไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวเชื่อว่า ความรุนแรงในครอบครัวก็จะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบในต่อสังคมไทยในหลายด้าน ดังนี้

(1) สังคมที่ไม่ปลอดภัยปัญหาความรุนแรงในครอบครัวทำให้สังคมไม่ปลอดภัยสำหรับสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะเด็กและผู้หญิงที่เป็นเหยื่อของความรุนแรง ความรุนแรงทางครอบครัวทำให้เกิดการบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ และยังเป็นสาเหตุให้ผู้ถูกกระทำเกิดปัญหาทางสุขภาพจิต เช่น โรคซึมเศร้า โรคหวาดระแวง บางรายมีอาการป่วยทางจิตจนถึงขั้นฆ่าตัวตาย

(2) เกิดการสืบทอดความรุนแรง ความรุนแรงในครอบครัวสามารถสืบทอดต่อในรุ่นถัดไปได้ ถ้าไม่มีการแก้ไขปัญหที่ต้นเหตุ เด็กที่เติบโตมาในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรง หรือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของความรุนแรง เด็กจะซึมซับการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญห เด็กจะกลายเป็นอาชญากรได้ และจะกลายเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิตที่เข้าซ้อนในระบบครอบครัวซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนด้วย

(3) เป็นการเพิ่มปัญหาอาชญากรรม หากสังคมเต็มไปด้วยการใช้ความรุนแรง และไม่มีการแก้ไขปัญห คนในสังคมจะเรียนรู้ว่า การใช้ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ เด็กและเยาวชนซึมซับและเลียนแบบการใช้ความรุนแรง แก้ไขปัญหาโดยใช้ความรุนแรง จนนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมในสังคมเพิ่มสูงขึ้น

(4) ผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หากมีสมาชิกในครอบครัวที่เป็นเหยื่อของความรุนแรงได้รับบาดเจ็บทั้งทางร่างกายและจิตใจเหยื่อไม่สามารถทำงาน ต้องสูญเสียรายได้ในการประกอบอาชีพ และรัฐจะต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการคຸ້ມครอง ฟ้นฟู เยียวยา เหยื่อจากความรุนแรงในครอบครัว

สำหรับสถานการณ์ทางสังคมของเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว ที่ถูกกระทำ ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีจำนวน 23 ราย โดยแบ่งเป็นด้านร่างกายและจิตใจ จำนวน 17 ราย และด้านเพศ จำนวน 6 ราย สาเหตุส่วนใหญ่พบว่า สามีเป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อเด็กสตรี และบุคคลในครอบครัว ทั้งร่างกายและจิตใจ ในฐานะที่ผู้ศึกษาดำรงตำแหน่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก ได้เห็นสภาพปัญหาสังคมจากการใช้ความรุนแรงในครอบครัว และ

เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จึงได้ทำการศึกษาระบบการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว โดยใช้ระบบ Line OA ในชื่อ“พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย” เพื่อเพิ่มช่องทางในการแจ้งเหตุของผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว และผู้พบเห็นเหตุ เพื่อให้ตำรวจและเจ้าหน้าที่เข้าไปยังที่เกิดเหตุ และระงับเหตุทันทีเพราะเมื่อระงับเหตุได้เร็ว ก็ทำให้ผู้ถูกระทำไม่ถูกระทำความรุนแรง หรือหากถูกระทำความรุนแรง ก็จะได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย และไม่ถึงขั้นเสียชีวิตและเพื่อให้จุดเริ่มต้นของกระบวนการคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว

การพัฒนาระบบ Line OA “พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย” เริ่มต้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2564 ร่วมกับมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ หลังจากนั้น ผู้ศึกษาและทีมงานได้บูรณาการการทำงานร่วมกับตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก เพื่อขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าระงับเหตุ เมื่อได้รับแจ้งเหตุผ่าน Line OA พม.พิษณุโลกพร้อมช่วยและขอศึกษาข้อมูลการทำงานของระบบศูนย์บัญชาการเหตุด่วน 191 ของตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก อีกทั้งยังได้เดินทางไปพูดคุยผู้กำกับสถานีตำรวจภูธร และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ สภ.ต่างๆ ในจังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษารูปแบบการทำงาน และปัญหาอุปสรรคในการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้ารับเหตุ เมื่อมีการแจ้งผ่าน 191 นอกจากนี้ ยังได้จัดประชุมทีมสหวิชาชีพ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจ และทดสอบระบบ ผู้เข้าร่วมประชุม ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาสังคม และเจ้าหน้าที่ พม. รongสารวัตรป้องกันและปราบปราม เจ้าหน้าที่ตำรวจห้องวิทยุ และตำรวจสายตรวจ จากทุกสถานีตำรวจภูธรทุกแห่ง รวมถึงได้เชิญอัยการจังหวัดพิษณุโลก อัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดพิษณุโลก และอัยการจังหวัดคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมาย และการบังคับคดีจังหวัดพิษณุโลก และให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มาร่วมทดสอบระบบ โดยให้เป็นผู้แจ้งเหตุและเปิดใช้งานระบบLine OA พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย (ระงับเหตุ) อย่างเป็นทางการ เมื่อเดือนมิถุนายน 2565

**พม.พิษณุโลก
พร้อมช่วย**

5 กลุ่มปัญหาเร่งด่วน

- ข่มขู่ว่าจะทำร้าย/ทำร้าย (โดยบุคคลในครอบครัว)
- เสี่ยงถูกส่งลงละเมิดทางเพศ
- กักขังขังขังขังขัง
- ผู้ถูกละเมิดสิทธิ
- บังคับขู่ขู่ขู่ขู่ (เมื่อพบเห็น)

3 ขั้นตอนการแจ้งเหตุด่วน

1. สแกนเพิ่มเพื่อน "พม. พิษณุโลกพร้อมช่วย"
2. เลือกเมนูช่อง "แจ้งเหตุเร่งด่วน"
3. ระบุปัญหาที่ต้องการแจ้งเหตุ เบื้องต้นติดต่อ และพิกัดจุดเกิดเหตุ

**สแกน QR Code
เพิ่มเพื่อน**

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก
ตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก

กดปุ่มแจ้งเตือนความรุนแรงทางกายภาพ
มูลนิธิพิชิตวิสัยและจิตอาสาเป็นธรรมทางกฎหมาย

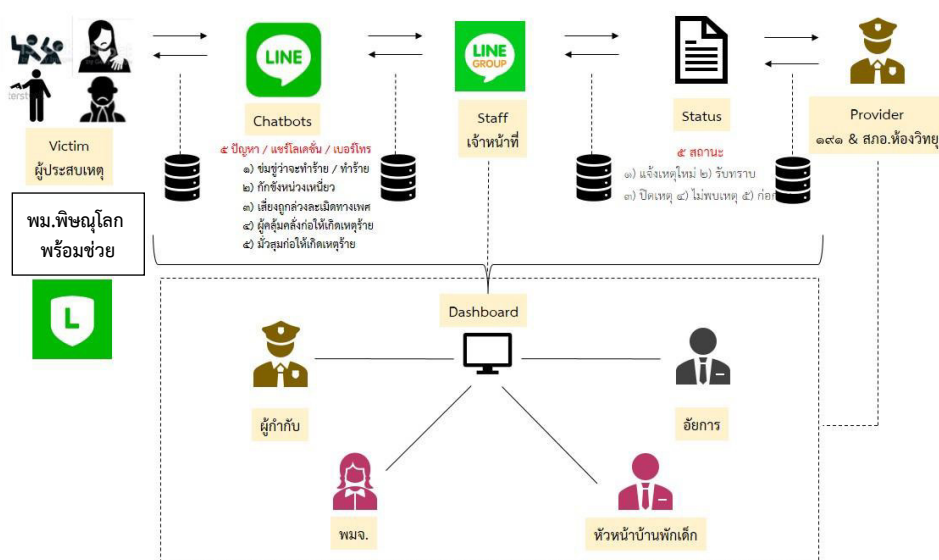
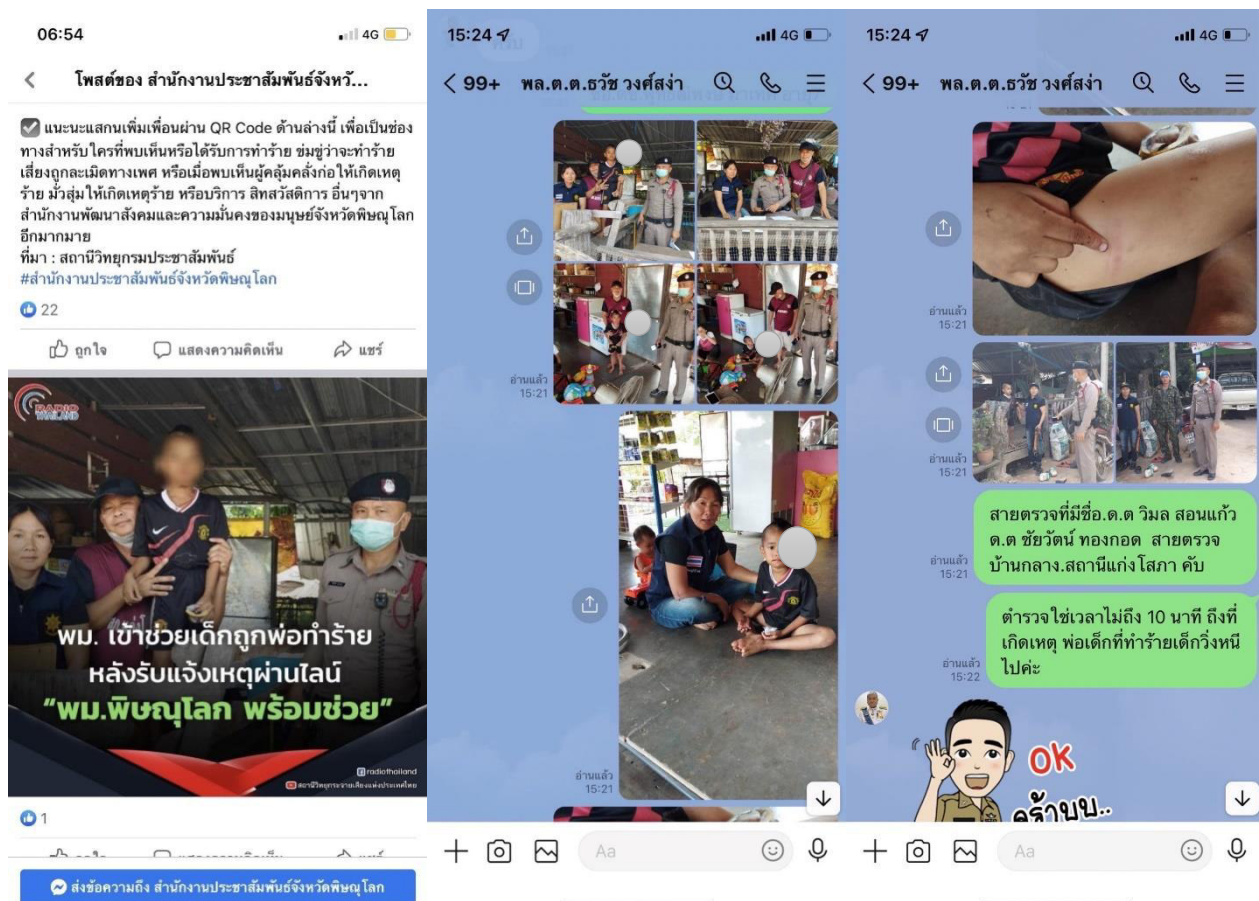

ในช่วงดังกล่าวเป็นช่วงของการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ และแลกเปลี่ยน เพื่อเพิ่มช่องการแจ้งเหตุ ปรากฏว่า ในเดือนพฤศจิกายน 2565 มีผู้แจ้งเหตุผ่านระบบ Line OA “พม.พิชฌุโลกพร้อมช่วย” ว่ามีเด็กชายอายุ 10 ขวบ ถูกบิดาซึ่งมีอาการเมายาบ้า ทำร้ายร่างกาย โดยผู้แจ้งเหตุเป็นผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งอยู่ละแวกใกล้เคียงกับสถานที่เกิดเหตุ เมื่อระบบมีการแจ้งเตือน ว่ามีผู้แจ้งเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจ (สายตรวจ) ก็ได้เข้าถึงที่เกิดเหตุทันที ภายในเวลา 9 นาที เมื่อตำรวจไปถึง บิดาเด็กวิ่งหนีไป ซึ่งขณะนั้น เด็กได้ถูกบิดากระทำความรุนแรงแล้ว แต่เมื่อตำรวจเข้าระงับเหตุได้ทัน เด็กจึงได้รับบาดเจ็บเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ในช่วงระยะเวลา 5 เดือน ทีมงานได้ทำการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนในจังหวัด พิชฌุโลก แสแกนเพิ่มเพื่อน Line OA “พม.พิชฌุโลกพร้อมช่วย” แต่ก็มีคนเพิ่มเพื่อนเพียง 2,800 คน เท่านั้น และมีผู้แจ้งผ่านระบบเพื่อขอความช่วยเหลือ จำนวน 4 ราย อย่างไรก็ตาม ในจำนวน 4 รายนี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าระงับเหตุได้ทันท่วงที จนผู้ถูกกระทำไม่ได้รับบาดเจ็บสาหัส หรือเสียชีวิต ซึ่งนับว่าคุ้มค่าอย่างมากเมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการพัฒนาระบบ

สาธิตระบบแจ้งเหตุ พม.พิชญ์โลกพร้อมช่วย

การคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว ผ่านระบบ Line OA “พม.พิชญ์โลกพร้อมช่วย” ในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก ได้ดำเนินการดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์

1.1 นำเสนอระบบดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลกรับทราบ และนำเสนอในที่ประชุมกรรมการจังหวัด ขอความกรุณาท่านผู้ว่าฯ สั่งการไปยังส่วนราชการทุกแห่ง อำเภอทุกแห่ง (นายอำเภอ/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) เพื่อให้หัวหน้าส่วนสแกนเพิ่มเพื่อน และให้หัวหน้าส่วนแจ้งประชาสัมพันธ์ไปยังเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของตนเอง

1.2 ขอความร่วมมือให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมฯ (อพม.) จำนวน 10,693 แสแกนเพิ่มเพื่อน และขอให้ความร่วมมือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคุมประพฤติ สำนักงานแรงงาน เพื่อให้อาสาสมัครของหน่วยงานทุกหน่วย แสแกนเพิ่มเพื่อน เพื่อเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุ

1.3 ขอความร่วมมือไปยังเครือข่ายของ พม. ทุกแห่ง ได้แก่ สมาคม มูลนิธิ ชมรม องค์กรสาธารณประโยชน์ และองค์กรสวัสดิการชุมชน เพื่อให้แสแกนเพิ่มเพื่อน

1.4 ประชาสัมพันธ์ไปยังคณะทำงานศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลทุกแห่ง ซึ่งเป็นเครือข่าย พม. เพื่อเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุ

1.5 ขอความร่วมมือสำนักงานประชาสัมพันธ์ เขต 4 พิษณุโลก เพื่อขอออกรายการ NBT North รวมใจคนไทยไม่ทิ้งกัน และออกรายการอื่นๆ เพื่อประชาสัมพันธ์

1.6 ขอความร่วมมือไปยังศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทุกแห่ง ให้นักเรียน นักศึกษา รวมถึงให้เจ้าหน้าที่เข้าไปตามโรงเรียนต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ แสแกนเพิ่มเพื่อน เพื่อป้องกันเหตุในครอบครัวของตนเอง และแจ้งเหตุให้ผู้อื่นเมื่อพบเหตุ

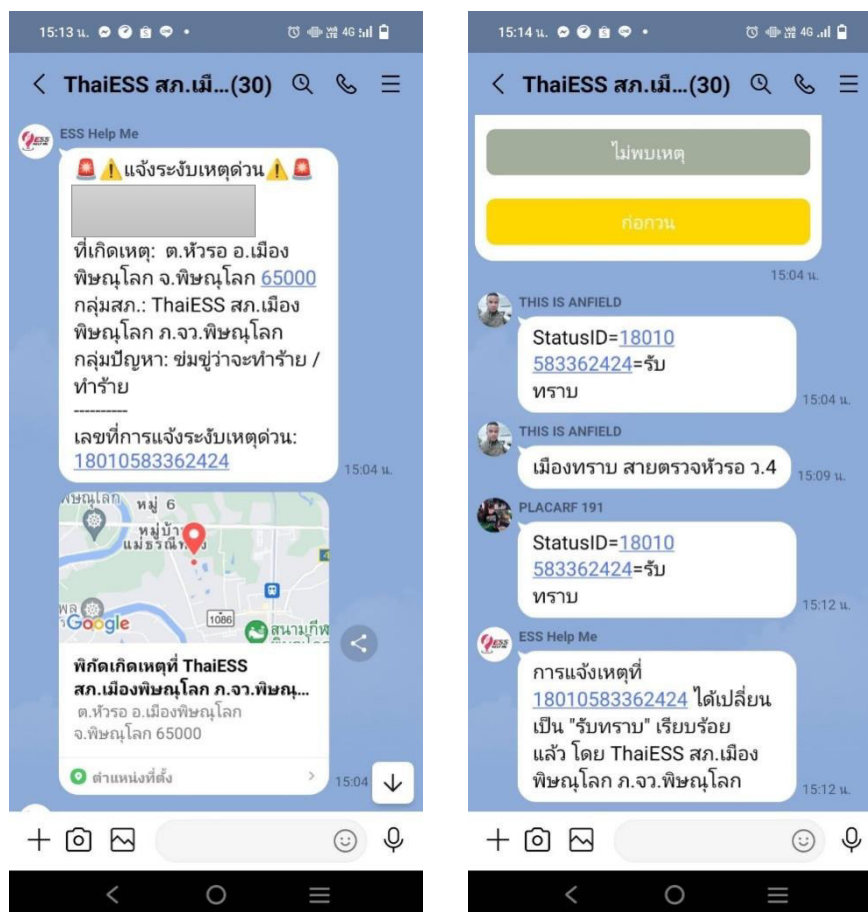
1.7 ประชาสัมพันธ์ช่องทางออนไลน์ทุกรูปแบบ เช่น Facebook Tiktok และจัดทำคลิปประชาสัมพันธ์

1.8 ขอความร่วมมือคณะสงฆ์ (เจ้าคณะจังหวัดพิษณุโลก) เพื่อประชาสัมพันธ์ไปยังเครือข่ายคณะสงฆ์ทั้งจังหวัด

1.9 สอดแทรกการประชาสัมพันธ์ ในทุกๆ เวทีของการประชุม และการบรรยาย และดำเนินการประชาสัมพันธ์ทุกวัน

2. ด้านบุคลากร

2.1 ทีมรับแจ้งเหตุ (ทีมหลังบ้าน) จะเป็นกลุ่มไลน์เฉพาะผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นทีมสหวิชาชีพ เมื่อมีการแจ้งเหตุ ทีมสหวิชาชีพ (ทีมหลังบ้าน) จะประสานการปฏิบัติงานทันที สำหรับจังหวัดพิษณุโลก นอกจากมีตำรวจและทีม พม. แล้ว ผู้ศึกษาได้เชิญอัยการจังหวัด ทั้ง 3 หน่วย และนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก เข้าร่วมกลุ่มด้วย ทั้งนี้ ผู้ศึกษาจะอยู่ในกลุ่มไลน์รับแจ้งเหตุนี้ด้วย จำนวน 18 กลุ่มไลน์ (สถานีตำรวจ 18 แห่ง) ซึ่งจะทราบเหตุทันที เมื่อมีการแจ้งเหตุผ่าน Line OA “พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย” เนื่องจากทีมจังหวัดพิษณุโลก เป็นจังหวัดที่คิดระบบนี้ขึ้นมา จึงได้สร้างความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหลายครั้ง และทดสอบระบบหลายครั้ง ก่อนที่จะเปิดใช้งานจริง อีกทั้งผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดพิษณุโลก ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ดังนั้น มักไม่ค่อยพบปัญหาในการปฏิบัติงาน

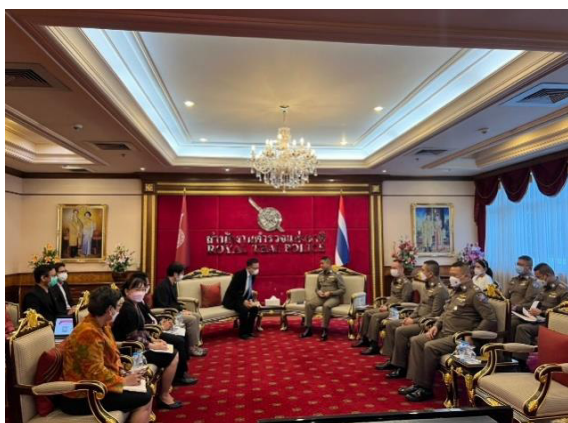
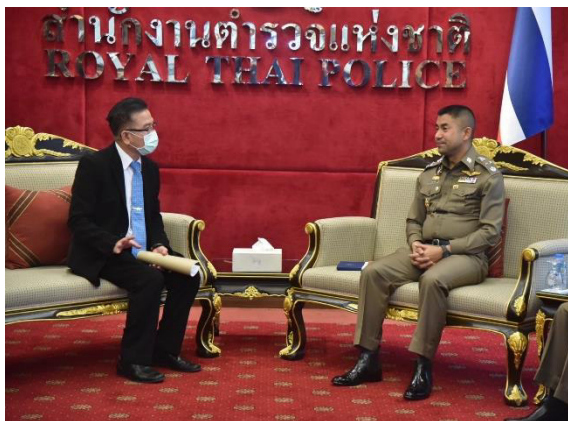

2) ความจำเป็นในการดำเนินการพัฒนา ข้อดีของระบบ Line OA “พม.พิษณุโลก พร้อมช่วย” มีดังนี้

- เป็นระบบการแจ้งเหตุที่อยู่บน Platform ที่เป็นที่ยินยอมของประชาชนทั่วประเทศ ไม่ต้องลงโปรแกรมใหม่
- เป็นระบบการแจ้งเหตุ ระบบเดียวในประเทศที่มีการแชร์พิกัดจุดเกิดเหตุ ที่สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ที่ตำรวจเข้าไประงับเหตุได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง
- เพิ่มการสื่อสารประสานงานระหว่างการแจ้งเหตุได้อย่างแม่นยำ ทั้งพิกัด เบอร์โทร และสภาพปัญหา
- เพิ่มช่องทางในการแจ้งเหตุให้กับประชาชนในแต่พื้นที่ แม้ในสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับการใช้เสียง
- ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงานในพื้นที่สามารถติดตามการช่วยเหลือได้อย่าง Real time และสามารถนำข้อมูลที่ได้จัดเก็บ มาใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ วางแผน และหาแนวทางในการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในแต่ละพื้นที่ได้ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น
- เป็นการบูรณาการการทำงานในรูปแบบของทิมสหวิชาชีพ เพื่อคุ้มครองผู้ถูกกระทำ

หลังจากที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลกได้รายงานการพัฒนา ระบบ Line OA “พม.พิษณุโลกพร้อมช่วย” ให้ผู้บริหารกระทรวง พม. ทราบ ผู้บริหารจึงได้มีข้อสั่งการให้ พัฒนาระบบนี้ ใช้ได้งานทั่วประเทศ ซึ่งผู้บริหารมองว่า จะเป็นการช่วยเหลือผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงใน ครอบครัวได้อย่างรวดเร็ว และเป็นการลดการบาดเจ็บ ลดการสูญเสียได้จริง จึงได้บูรณาการความร่วมมือ

ร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาระบบในรูปแบบของ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม

2.2 การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย

2.2.1 หลักการ แนวคิด ที่ใช้เป็นกรอบในการจัดทำข้อเสนอ และเหตุผลประกอบ

การพัฒนาาระบบคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว จาก Line OA “พม. พิษณุโลกพร้อมช่วย” สู่ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม เริ่มเปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2566 ที่ผ่านมา

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม

ปิกหมด หยุตเหตุ

ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม "ผ่านไลน์"
สำหรับผู้ประสบปัญหาหรือพบเหตุร้าย

กดเพิ่มเพื่อน @esshelpme หรือสแกน QR code

กดเพิ่มเพื่อน
เพื่อเริ่มใช้งาน

กดเมนู "แจ้งเหตุร้าย"

- กดปุ่มแจ้งเหตุร้าย
- แนบพิกัดตำแหน่งเกิดเหตุ
- กรอกเบอร์โทรศัพท์ติดต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยเหลือ

พบเหตุร้าย 5 เหตุหลัก ดังนี้

ข่มขู่จะทำร้าย/ทำร้าย

กักขังขังขัง

เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ

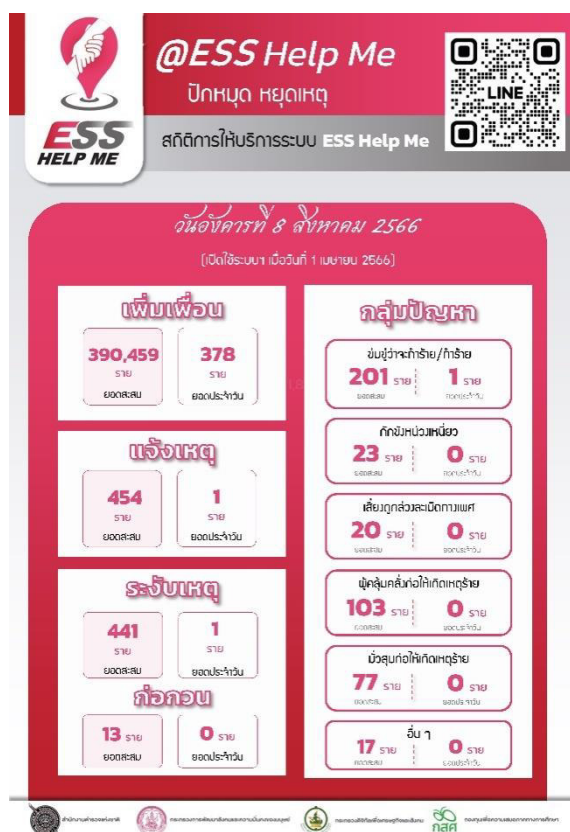
ผู้ลี้ภัยเสี่ยงก่อให้เกิดเหตุร้าย

ข่มขู่ก่อให้เกิดเหตุร้าย

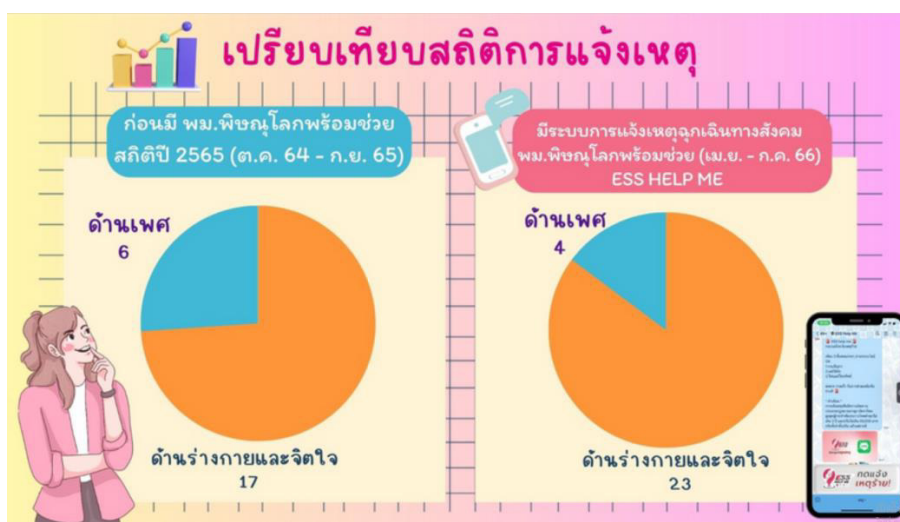
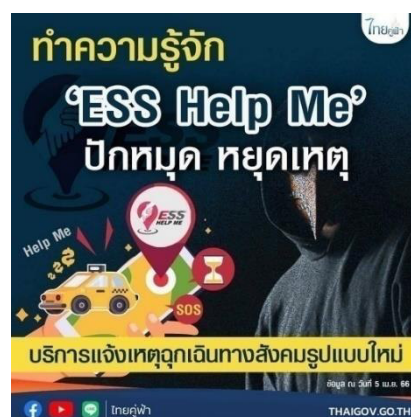
มีทุกที่ พบปัญหา โทรมาที่ 1300 สายด่วน พ.น.

f สายด่วน 1300 พ.น. <https://1300thailand.m-society.go.th> @hotline1300

ปัจจุบันมีผู้แสกนเพิ่มเพื่อน จำนวน 390,459 ราย การแจ้งเหตุผ่านเพื่อขอความช่วยเหลือ จำนวน 454 ราย สามารถระงับเหตุได้ 441 ราย จำแนกตามกลุ่มปัญหาที่สามารถระงับเหตุได้ ดังนี้ 1) ข่มขู่จะทำร้าย/ทำร้าย 201 ราย 2) กักขังขังขัง 23 ราย 3) เสี่ยงถูกล่วงละเมิดทางเพศ 20 ราย 4) ผู้ลี้ภัยเสี่ยงก่อให้เกิดเหตุร้าย 103 ราย และ 5) ข่มขู่ก่อให้เกิดเหตุร้าย 77 ราย นับว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมาก (ข้อมูล ณ วันที่ 8 สิงหาคม 2566)

ระบบดังกล่าวนับว่าเป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างมหาศาล โดยเฉพาะเป็นการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวได้ ลดการบาดเจ็บ ลดการสูญเสียต่อชีวิตที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนจากเหตุความรุนแรงได้จริงหลังจากได้รับการแจ้งเหตุเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีที่ใกล้จุดเกิดเหตุที่สุด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการเข้าไประงับเหตุที่เกิดขึ้นทันทีซึ่งระบบดังกล่าวใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ต่อการแจ้งเหตุฉุกเฉิน (ใช้เวลาแจ้งเหตุเพียง 3 ขั้นตอน ไม่เกิน 30 วินาที) ช่วยให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและการทำงานของระบบยังได้รวมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง (ทีมสหวิชาชีพ) ในการแก้ไขปัญหาไว้ในที่เดียวกัน เพื่อช่วยแก้ปัญหาร่วมกันในทันที อีกทั้งเป็นการเพิ่มช่องทางออนไลน์ ในการแจ้งเหตุฉุกเฉิน

รูปภาพ : เปรียบเทียบสถิติการแจ้งเหตุ

สถิติดังกล่าว เปรียบเทียบให้เห็นว่า ก่อนมีระบบแจ้งเหตุ ESS Help Me ในปี 2565 มีผู้แจ้งเหตุขอรับความช่วยเหลือ จำนวน เพียง 23 ราย แต่พอหลังจากมีระบบแจ้งเหตุ ESS help me มีผู้แจ้งเหตุขอรับความช่วยเหลือจำนวน 27 รายในระยะเวลาเพียงแค่ 4 เดือน

สำหรับระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม หลังจากที่ได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 4 เดือน พบว่า มีปัญหาอุปสรรคในการทำงานอีกมากมาย และพบข้อท้าทายที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข ดังนี้

1. **ด้านการประชาสัมพันธ์** : พบว่า เป็นปัญหาใหญ่และเป็นปัญหาหลัก ที่ผ่านมา ผู้บริหารกระทรวง พม. มีความพยายามประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางเพื่อให้ประชาชนแสกนเพิ่มเพื่อน ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ การประชาสัมพันธ์ทางช่องทางออนไลน์ ในส่วนของภูมิภาค ได้สั่งการให้สำนักงานพัฒนาสังคมและ

ความมั่นคงของมนุษย์ทั่วประเทศ ประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางและทุกวัน ทั้งทางออนไลน์ และออนไลน์ เพื่อให้ประชาชนในจังหวัดสแกนเพิ่มเพื่อน ในการประชาสัมพันธ์ทางช่องทางออนไลน์ พบว่า ประชาชนจำนวนมากยังไม่มีความมั่นใจ เพราะเกรงว่าจะเป็นการหลอกลวงให้หลงเชื่อ และดูเงินในระบบออนไลน์ จึงไม่สแกนเพิ่มเพื่อน

2. ด้านบุคลากร : ทีมรับแจ้งเหตุ ได้แก่ ตำรวจ (เจ้าหน้าที่ตำรวจห้องวิทยุ , ตำรวจ 191 , ตำรวจสายตรวจ) เจ้าหน้าที่ของกระทรวง พม. (พมจ., หัวหน้าบ้านพักเด็กและครอบครัว , นักสังคมสงเคราะห์ นักพัฒนาสังคม) บางจังหวัดยังไม่เข้าใจกระบวนการทำงาน เมื่อมีการแจ้งเหตุเข้ามาในระบบ ก็ทำให้เกิดความลังเลสงสัยในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การระงับเหตุทำได้ล่าช้า และเจ้าหน้าที่ตำรวจในหลายจังหวัด มองว่า การระบบดังกล่าว กระทรวง พม. เพิ่มภาระงานให้ตำรวจ นอกจากนี้ ในส่วนของทีมสหวิชาชีพในแต่ละจังหวัด ยังต้องทำความเข้าใจในกระบวนการทำงานร่วมกัน เมื่อมีการแจ้งเหตุด่วนเข้ามา เจ้าหน้าที่ในระบบจะต้องใส่ใจและกระตือรือร้นในการตอบสนองต่อระบบ เพื่อจะเข้าระงับได้ทัน และปิดเหตุได้เร็ว

3. ด้านการพัฒนาระบบ : ปัจจุบันทีมมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพซึ่งเป็นผู้พัฒนาระบบร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาระบบ ESS Help Me และเป็นผู้ติดตามดูระบบในภาพรวมทั้งประเทศ แต่บุคลากรของกระทรวง พม. ยังไม่เข้าใจการทำงานของระบบ หากไม่มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ของกระทรวง พม. จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในระบบในอนาคต

4. ด้านงบประมาณ : การพัฒนาระบบในครั้งนี้ กระทรวง พม. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา โดยผ่านทางมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ ซึ่งในปีและปีหน้า กระทรวง พม. มีได้วางแผนเพื่อรองรับการใช้จ่ายตามโครงการดังกล่าวงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้มี 2 ส่วน คือ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และค่าใช้จ่ายรายเดือนที่ต้องจ่ายให้กับบริษัท Line Thailand

ดังนั้น ปัญหาเหล่านี้ ยังเป็นปัญหาที่จำเป็นต้องรับการแก้ไข เพราะหากระบบพัฒนาดีเพียงใด แต่ถ้าบุคลากรซึ่งเป็นผู้ใช้งานในระบบ และเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงไม่เห็นความสำคัญ ไม่มีความเข้าใจ ระบบดังกล่าวก็จะไม่ได้รับความเชื่อถือจากประชาชน และจะไม่มีประชาชนเข้ามาใช้งานในที่สุด

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓ ระบุว่า "ความรุนแรงในครอบครัว" หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือกระทำโดยเจตนาในลักษณะที่นำจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบแต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่อธิบายสาเหตุของความรุนแรงในครอบครัวได้ชัดเจน ได้แก่

1. ทฤษฎีวัฏจักรของความรุนแรง (Cycle of Violence) ความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นวัฏจักรหมุนเวียนเป็นวงจร เมื่อพ่อหรือแม่ของลูกได้ปฏิบัติตัวต่อลูกเช่นใดก็จะส่งผลให้ได้รับการปฏิบัติกลับมาเช่นนั้น จากทฤษฎีดังกล่าวโดยเลนอร์วอล์คเกอร์ (Lenore Walker) กล่าวถึงสาเหตุความรุนแรงในครอบครัวสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ซึ่งเป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้นจากระยะที่หนึ่งไปสู่ระยะที่สอง และระยะที่สองไปสู่ระยะที่สาม ซ้ำไปซ้ำมาไม่สิ้นสุด (สุดสงวน สุธีสร, 2556, น. 59 - 63) โดยการเริ่มต้นจากการสะสมความเครียดหรือสะสมปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้บุคคลรู้สึกถึงความไม่พอใจและ

เครียดจากเรื่องในครอบครัว เช่น การต้องหารายได้เพื่อมาจุนเจือครอบครัว การต้องอุปการะคนในครอบครัวหลายคน รายได้อาจไม่เพียงพอ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว ล้วนเป็นผลทำให้เกิดการสะสมความเครียดในตัวบุคคลได้ และทำให้เกิดระยะการระเบิดอารมณ์หรือการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงต่อคนในครอบครัว โดยเป็นวิธีการแสดงออกในทางที่ไม่เหมาะสม การควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้ การใช้อำนาจของตัวเองในการควบคุมและจัดการอย่างรุนแรงกับคนในครอบครัว เรียกได้ว่าเป็นการกระทำความรุนแรง

ระยะที่ 1 เรียกว่า ระยะสะสมความเครียด (Tension Building Phase) เป็นระยะช่วงต้นที่ก่อให้เกิดความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นการแสดงอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในมุมมองที่ไม่เหมาะสม โดยเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายอย่างที่น่าสนับสนุนให้บุคคลเกิดความเครียด เช่น ปัญหาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ปัญหาเฉพาะตัว ปัญหาสภาพแวดล้อม เป็นต้น ประกอบกับการส่งเสริมความเครียดที่เกิดขึ้นจากสมาชิกในครอบครัวที่สนับสนุนให้บุคคลดังกล่าวเพิ่มระดับความเครียดได้ยิ่งขึ้น

ระยะที่ 2 เรียกว่า ระยะระเบิดอารมณ์ (Explosion หรือ Battering Phase) เป็นระยะของการไม่สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเองให้เป็นปกติได้ส่งผลให้บุคคลจะระเบิดอารมณ์ที่อยู่ภายในออกมาในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งพัฒนารูปแบบจากความรุนแรงเล็กน้อยไปจนพัฒนาระดับถึงมากขึ้นเรื่อยๆ ในแต่ละครั้งโดยการระเบิดอารมณ์ที่แสดงออกมาในลักษณะทางวาจาหรือการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงการใช้กำลังในการต่อสู้ระงับควบคุมสถานการณ์การสะสมความเครียดให้แสดงออก

ระยะที่ 3 เรียกว่า ระยะคืนดี (Honeymoon Phase) เป็นระยะต่อมาหลังจากระยะระเบิดอารมณ์ บุคคลเมื่อระบายความรู้สึกอารมณ์ออกมาและได้รู้สึกสำนึกผิดจะเกิดการขอโทษและให้คำมั่นตกลงว่าจะไม่กระทำอีก โดยการขอคืนดีนั้นมีการนำเอารางวัลสิ่งของมาทำให้คืนดี รวมถึงการแสดงพฤติกรรมที่ดีกับผู้อยู่กระทำความรุนแรง ให้รู้สึกว่าเกิดความสำนึกผิดแล้ว

เหตุผลประกอบ: จากทฤษฎีดังกล่าวจะแสดงให้เห็นว่าสาเหตุของการกระทำความรุนแรงต่อคนในครอบครัว เกิดขึ้นเป็นวงจรของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวและจะมีการเกิดขึ้นอีกซ้ำไปซ้ำมาเป็นวงจรและจะเพิ่มความรุนแรงอย่างต่อเนื่องเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ดังเช่นว่าเมื่อพ่อหรือแม่ของลูกได้สะสมความเครียดจากปัจจัยด้านต่างๆที่น่าสนับสนุนให้เกิดความเครียดนั้นก็จะมีผลให้เกิดการระเบิดอารมณ์หรือการกระทำความรุนแรงขึ้นกับลูก หรือสมาชิกในครอบครัว และต่อมาเมื่อมีการสำนึกผิดก็จะมีลักษณะการคืนดี การเปลี่ยนแปลงของระยะเวลา ทำให้พ่อแม่ในอดีตที่กระทำความรุนแรงต่อลูกกลับเปลี่ยนสถานะมาเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นบุคคลที่อ่อนแอและไม่มีความสามารถในการป้องกันตัวเองจากอันตรายได้ จึงส่งผลให้ลูกที่มีการเจริญเติบโตขึ้นและซึมซับความรุนแรงมาในอดีตสามารถเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้บุคคลกระทำความรุนแรงซ้ำอีกได้กับคนในครอบครัว

2. ทฤษฎีวิวัฒธรรมย่อยของความรุนแรง (Subculture of Violence Theory) ทฤษฎีที่อธิบายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสังคม วัฒนธรรมกับบุคคลโดยความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเป็นปฏิสัมพันธ์ของบุคคลหรือสมาชิกในครอบครัวกับสังคมและวัฒนธรรมที่ถูกก่อกำเนิดขึ้นในสังคม ซึ่งมี (Wolfgang and Ferracuti อ้างถึงใน แสงเดือน ไชยสมบูรณ์, 2553, น. 17) อธิบายการตอบสนองของมนุษย์ต่อการเกิดขึ้นของวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรงระหว่างบุคคล กล่าวคือพฤติกรรมการกระทำ ความรุนแรงเป็นรูปแบบการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่มนุษย์ในสังคมไม่ได้เลือกกระทำพฤติกรรมดังกล่าวหรือการกระทำความรุนแรงจะมีการเลือกใช้พฤติกรรมรูปแบบนี้เฉพาะกับกลุ่มบุคคลที่ได้รับการเรียนรู้ประสบการณ์ด้านความรุนแรงเท่านั้น

เหตุผลประกอบ : จากทฤษฎีวิวัฒธรรมย่อยของความรุนแรง สามารถนำมาอธิบายการใช้ความรุนแรงต่อคนในครอบครัวได้ ซึ่งผู้ที่เป็นสมาชิกในวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรงจะได้เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจากการซึมซับค่านิยมความเชื่อทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว และ

บรรทัดฐานที่สนับสนุนให้ใช้ความรุนแรง โดยครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญของการเลี้ยงดูและส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเจริญเติบโต อย่างมีประสิทธิภาพและทำหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรง เช่น การที่พ่อแม่ถ่ายทอดการไม่สนใจเอาใจใส่ดูแลปู่ย่าตายายในครอบครัวที่เป็นผู้สูงอายุ ทำให้ลูกที่เป็นเด็กจะมีการเรียนรู้ผ่านการถ่ายทอดวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรงที่พ่อแม่มองตนเองกระทำความรุนแรงกับปู่ย่าตายาย ซึ่งวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรงที่มีลักษณะเช่นเดียวกับวัฒนธรรมอื่นซึ่งเป็นการรวบรวมลักษณะรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ของสมาชิกเข้าด้วยกันจนกลายเป็นบรรทัดฐานและค่านิยมให้สมาชิกในวัฒนธรรมปฏิบัติเหมือนหรือตามกันประกอบกับการไม่เอาผิดของผู้ถูกกระทำความรุนแรงเนื่องจากผู้ถูกกระทำมักมองว่าปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวและสามารถยับยั้งแก้ไขการเกิดปัญหาได้ด้วยครอบครัว

งานวิจัยเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว

สาเหตุของความรุนแรง นันสภัส ประสานทอง (2555) ได้อธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดความรุนแรงไว้ ดังนี้

1. บุคลิกภาพ คนที่มีบุคลิกภาพอันธพาล ก้าวร้าว หุนหันพลันแล่น ระวังความโกรธไม่ได้ พวกต่อต้านสังคม หรือคนที่มีปัญหาในการเข้าสังคม มีความผิดปกติทางอารมณ์มักจะก่อความรุนแรงได้ง่าย
2. การรวมกลุ่มทางสังคม พฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากการรวมกลุ่มทางสังคม เช่น กองเชียร์ที่เข้าชมการแข่งขันฟุตบอลที่ต่างก็เชียร์ทีมที่ชอบ มักจะทะเลาะวิวาท ทำร้ายฝ่ายตรงข้ามอย่างที่เป็นข่าวอยู่เสมอๆ กลุ่มวัยรุ่นที่รวมตัวกัน เพราะการรวมกลุ่มกันจะก่อให้เกิดความอึดเหนี่ยวทำให้เกิดความรุนแรงได้ง่าย
3. พฤติกรรมของเหยื่อ มีความรุนแรงประเภทที่เหยื่อเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาชญากรรมลงมือกระทำความรุนแรง เช่น การด่าทอ การทำร้าย การทุบตี หรือการฆ่าคู่สามีภรรยา เพราะเหยื่อก็คือผู้ที่ทำร้ายหรือด่าว่าให้อีกฝ่ายเจ็บช้ำน้ำใจสะสมความแค้น จนเหยื่อถูกลงมือทำร้ายแม้แต่การฆ่าตัวตายก็มาจากสาเหตุนี้
4. การดื่มสุราและใช้สารเสพติด มีการศึกษาว่าผู้ที่ดื่มสุรามักจะก้าวร้าวมากขึ้น การดื่มสุรา ทำให้ซบถโดยเร็ว ส่วนการใช้สารเสพติดนั้นก็เป็นอย่างหนึ่งที่ก่อให้เกิดความรุนแรง
5. สิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อมที่อยู่ เช่น อยู่ในกลุ่มคนที่มีอาวุธพร้อมมือและหมายที่จะทำร้ายฝ่ายตรงข้าม ย่อมทำให้ผู้ที่อยู่ในแวดล้อมความรุนแรง รับเอาความรุนแรงนั้นหรือสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นก่อให้เกิดความรุนแรง เช่น การอยู่ท่ามกลางฝูงชนที่แออัดยัดเยียด อากาศร้อนเสียงดัง ความกดดันทางจิตใจ ความกดดันทางสังคม เช่น กลุ่มผู้ประท้วงการเมือง ส่วนการดูภาพยนตร์หรือดูทีวีที่เผยแพร่ความรุนแรงก็ยิ่งเป็นข้อได้เปรียบอยู่ว่าทำให้คนดูมีพฤติกรรมรุนแรงหรือไม่
6. สภาพร่างกาย สาเหตุทางร่างกายที่อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงได้ เช่น ความพิการอดนอน ฯลฯ หรือการมีความผิดปกติของต่อมเอนโดคราย หรือไทรอยด์เป็นพิษ ภาวะขาดน้ำตาลในเลือด ความผิดปกติของสมอง เช่น เนื้องอกในสมอง ทำให้ควบคุมอารมณ์ตนเองไม่ได้ ก่อความรุนแรงขึ้นมา
7. มีความผิดปกติทางด้านจิตใจหรือโรคทางจิตเวช เป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงได้ง่าย เพราะผู้กระทำไม่รู้สึกรู้ตัว และไม่ต้องอาศัยเหตุจูงใจอื่นใดประกอบเลย

2.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอ

จากสภาพปัญหาของระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม สามารถวิเคราะห์ตามแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

- (1) ด้านการประชาสัมพันธ์ มีความจำเป็นอย่างมากที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว และกระทรวง พม. ต้องเร่งระดมประชาสัมพันธ์ระบบดังกล่าว หากคนในสังคมใช้ระบบดังกล่าวในการแจ้งเหตุ (ทั้งแจ้งเหตุที่เกิดขึ้นกับตนเอง และแจ้งเหตุในฐานะผู้พบเห็นเหตุ) จะส่งผลให้ความรุนแรงในครอบครัวลดลงได้เป็นรูปธรรม เพราะระบบดังกล่าวจะเป็นการตัดวงจรความรุนแรงอย่างรวดเร็วเนื่องจากความรุนแรงเกิดขึ้นเป็นวัฏจักรหมุนเวียนเป็นวงจร ซึ่งเป็นวัฏจักรที่เกิดขึ้นจากระยะที่หนึ่ง (ระยะ

สะสมความเครียด) ไปสู่ระยะที่สอง (ระยะระเบิดอารมณ์) และระยะที่สองไปสู่ระยะที่สาม (ระยะคืนดี) เข้าไปเข้ามาไม่สิ้นสุด ทำให้เกิดระยะการระเบิดอารมณ์หรือการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงต่อคนในครอบครัว การควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้ การใช้อำนาจของตัวเองในการควบคุมและจัดการอย่างรุนแรงกับคนในครอบครัว เรียกได้ว่าเป็นการกระทำความรุนแรง ดังนั้น รัฐจึงจำเป็นต้องตัดวงจรความรุนแรงในครอบครัวโดยเร็วที่สุด เพื่อมิให้เหยื่อถูกทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัส หรือถูกทำร้ายจนถึงแก่ชีวิต

(2) ด้านบุคลากร บุคลากรที่ปฏิบัติงานในระบบ ESS Help Me มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหากเจ้าหน้าที่ที่มีการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว จริงจัง ระบบดังกล่าว จะได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้แจ้งเหตุ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน ดังที่ได้กล่าวมา การใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว ยังคงปรากฏเป็นข่าวให้เห็นอยู่ทุกวัน สถิติการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีแนวโน้มสูงขึ้น ทฤษฎีวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรง สามารถนำมาอธิบายการใช้ความรุนแรงต่อคนในครอบครัวได้ ซึ่งผู้ที่เป็สมาชิกในวัฒนธรรมย่อยของความรุนแรงจะได้เรียนรู้การใช้ความรุนแรงจากการซึมซับค่านิยมความเชื่อทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว

(3) ด้านการพัฒนาระบบ และด้านงบประมาณ มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก หากประชาชนมีการใช้งานเป็นจำนวนมาก จำนวนการเพิ่มเพื่อนเพิ่มสูงขึ้น อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบได้ ดังนั้น การพัฒนาระบบซึ่งมีความสัมพันธ์กับงบประมาณ จึงจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขด้วย

2.2.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์

แนวทางแก้ไขปัญา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเร่งด่วน

1.1 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เร่งจัดทำคลิปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ กรณีตัวอย่างของการคุ้มครองเหยื่อจากความรุนแรงในครอบครัว โดยแสดงให้เห็นว่าเหยื่อได้รับความช่วยเหลืออย่างทันท่วงที ประการสำคัญ ต้องแสดงให้เห็นว่า ผู้แจ้งเหตุจะมีความปลอดภัยและได้รับการคุ้มครองจากการแจ้งเหตุเช่นเดียวกัน การรายงานผลการช่วยเหลือ และคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่มีการแจ้งผ่านระบบ ESS Help Me เช่น จำนวนผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือ ระยะเวลาที่ตำรวจเข้าระงับเหตุ ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการแจ้งเหตุผ่านระบบ ESS Help Me เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้เห็นประโยชน์ของการสแกนเพิ่มเพื่อน และเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนมากขึ้น

1.2 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ต้องเร่งและระดมการประชาสัมพันธ์ระบบ ESS Help Me (Emergency Social Services : ESS) ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉินทางสังคม อย่างเข้มข้น ได้แก่ 1) การขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง เพื่อให้พิธีการรายการข่าว ช่วยประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะในช่วงที่มีข่าวเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว หลังอ่านข่าวความรุนแรงในครอบครัว โดยขอให้ขึ้น QR Code “ESS Help Me” ลักษณะเช่นนี้ประชาชนก็มีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น และกล้าที่จะสแกนเพิ่มเพื่อนเพื่อแจ้งเหตุ 2) ขอความร่วมมือสถานีวิทยุ เช่น จส. 100 /สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย เพื่อช่วยประชาสัมพันธ์ 3) ขอความร่วมมือบุคคลที่มีชื่อเสียง ช่วยประชาสัมพันธ์ 4) ประชาสัมพันธ์ในสื่อออนไลน์ทุกช่องทาง เช่น ดิกต็อก อินสตาแกรม เฟสบุ๊ค เป็นต้น 5) ขอความร่วมมือมูลนิธิ สมาคมทุกแห่ง ประชาสัมพันธ์ ไปยังกลุ่มเป้าหมายและเครือข่ายของมูลนิธิ สมาคม และประชาชนทั่วไป

1.3 ปลัดกระทรวง พม. ควรเร่งสั่งการให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทุกจังหวัด ลงพื้นที่เร่งประชาสัมพันธ์ เช่น เข้าไปประชาสัมพันธ์ในสถานศึกษาทุกแห่ง ประชาสัมพันธ์ในที่ประชุมประจำเดือนของอำเภอ ทุกอำเภอ ซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ของอำเภอเข้าร่วมประชุม ประชาสัมพันธ์ในที่ประชุมประจำเดือนของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัด ซึ่งมีนายกและปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกแห่ง เข้าร่วมประชุม ประชาสัมพันธ์ในกลุ่มวินมอเตอร์ไซค์รับจ้าง เพราะเป็นกลุ่มที่พบเห็นเหตุการณ์ความรุนแรงเป็นประจำ เป็นต้น

ประชาสัมพันธ์ในที่ประชุมประจำเดือนของคณะสงฆ์ เพื่อให้พระภิกษุช่วยประชาสัมพันธ์ให้กับชาวบ้านที่มาทำบุญที่วัด

1.4 กองตรวจราชการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน ทั้งตำรวจ และเจ้าหน้าที่ พม. ในแต่ละจังหวัด อาจจัดประชุมออนไลน์ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจตรงกัน มีแนวทางการปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ระบบเป็นระบบที่ดี น่าเชื่อถือ และประชาชนก็จะมีความมั่นใจมากขึ้นว่าระบบดังกล่าว สามารถให้ความช่วยเหลือผู้ถูกระทำได้จริง

2. ระยะสั้น

2.1 ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรจัดพัฒนาบุคลากรของ พม. (อาจเป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ หรือเจ้าหน้าที่หน่วยอื่นในกระทรวง พม. ที่มีความรู้และความสนใจ) โดยให้ทีมวิจัยของมูลนิธิศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ เป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการดูแลและพัฒนาระบบ เพื่อจะได้มีการดูแลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.2 กระทรวง พม. ควรจัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยนและถอดบทเรียนจังหวัดที่มีผลงานดีเด่นในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองผู้ถูกระทำผ่านระบบ ESS Help Me และจัดให้มีการมอบรางวัลให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจ และ เจ้าหน้าที่ พม. ที่ปฏิบัติงานผ่านระบบดังกล่าว โดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละจังหวัด เป็นผู้คัดเลือกเจ้าหน้าที่เข้ารับรางวัล หรืออาจให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละจังหวัด จัดพิธีมอบรางวัลให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มอบรางวัล เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

2.3 กระทรวง พม. ควรขอความร่วมมือไปยังเครือข่าย ภาครัฐ เช่นกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้สั่งการไปยังกรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ทุกกรมสั่งการไปยังส่วนภูมิภาค โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดสั่งการไปยังอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครพัฒนาชุมชน สแกนเพิ่มเพื่อน และให้เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน และขอความร่วมมือไปยังภาคเอกชน เช่น สถาบันปัญญาภิวัฒน์ เพื่อให้ร้านสะดวกซื้อ 7-11 ทุกสาขา ติด QR Code ESS Help Me และให้เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวัง และแจ้งเหตุด่วน ซึ่งที่ผ่านมาปัญหาความรุนแรง และปัญหาอาชญากรรมประเภทอื่นๆ มักจะเกิดเหตุในช่วงเวลากลางคืน พนักงานสะดวกซื้อ 7-11 จะเป็นเครือข่ายในการแจ้งเหตุด่วนได้เป็นอย่างดี ขอความร่วมมือไปภาคประชาสังคม เช่น สมาคม มูลนิธิ องค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กรสวัสดิการชุมชน เพื่อขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ไปยังเครือข่ายของตนเองต่อไปโดยให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัด ลงพื้นที่ไปพบกับประธานของมูลนิธิ สมาคมต่างๆ ในจังหวัด ฯลฯ เพื่อขอความร่วมมือด้วยอีกทางหนึ่ง

3. ระยะยาว

3.1 กระทรวง พม. และกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ควรบรรจุเรื่องนี้ไว้ในคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยเขียนโครงการคุ้มครองผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว ด้วยระบบ ESS Help Me หากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ยังไม่ได้รับงบประมาณ ให้กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เขียนโครงการดังกล่าว เพื่อบประมาณจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม

3.2 ปลัดกระทรวง พม. ควรกำหนดเรื่องดังกล่าวเป็นตัวชี้วัด เพื่อให้ทุกกรม ทุกหน่วยงานทั้งในส่วนกลาง และในส่วนภูมิภาค ปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่องโดยกำหนดจำนวนการเพิ่มเพื่อน และจำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวที่ได้รับการคุ้มครอง เป็นต้น

3.3 ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ กระทรวง พม. ควรพัฒนาบุคลากรของ พม. ให้มีความรู้ในการพัฒนาระบบเพื่อป้องกันปัญหาทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อป้องกันแฮกเกอร์มาก่อนกวนการทำงานของระบบ

3.4 ศูนย์เทคโนโลยีและสารสนเทศ กระทรวง พม. ควรพัฒนาข้อมูล Dashboard ให้ปลัดกระทรวง พม. และอธิบดีทุกกรม ได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว เช่น จังหวัดที่มีการแจ้งเหตุมากที่สุด และอยู่ในพื้นที่จังหวัดใด อำเภอใด ตำบลใด และในแต่ละพื้นที่ที่เป็นเหตุการณ์ประเภทใดมากที่สุด การวิเคราะห์ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ ว่าเป็นช่วงเวลาใดมากที่สุด เพื่อจะได้หาแนวทางในการป้องกันปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่นั้นๆ และวิเคราะห์ระยะเวลาที่ใช้ในการเข้าระงับเหตุ เพื่อวางแผนกระบวนการทำงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ นำข้อมูลดังกล่าวส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นต้น ในระดับภูมิภาค ส่งต่อข้อมูลให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อใช้ในการวางแผนป้องกันเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัว และป้องกันเหตุอาชญากรรมในแต่ละพื้นที่ของจังหวัดได้

3.5 ผู้ศึกษาต้องเสนอเรื่องดังกล่าวให้ปลัดกระทรวง พม. ให้มีความสำคัญกับระบบ ESS Help Me เพราะเป็นช่องทางเดียวที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ค้นพบผู้ถูกกระทำความรุนแรงมากขึ้นทำให้เจ้าหน้าที่สามารถตรวจจับความรุนแรง และเริ่มต้นกระบวนการคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงได้อย่างแท้จริง อีกทั้งนำเสนอการพัฒนาข้อมูล Dashboard ให้ผู้บริหารได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวได้ เพื่อหาแนวทางในการป้องกันปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่

2.2.4 ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการดำเนินการตามข้อเสนอ

1. การที่กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ต้องเร่งสร้างความเชื่อมั่นในระบบ ESS Help Me ให้กับประชาชน โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อทีวีในรายการข่าว โดยขอความร่วมมือให้แสดง QR Code “ESS Help Me” หลังจากมีการนำเสนอข่าวความรุนแรงในครอบครัว แต่ในการขอความร่วมมือสถานีโทรทัศน์ทุกช่อง เพื่อให้พิธีกรรายการข่าว ช่วยประชาสัมพันธ์ นั้น สถานีโทรทัศน์ อาจไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกวัน ดังนั้น กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ก็ควรขอความร่วมมือให้ขึ้นแถบอักษรข่าววิ่งในรายการข่าว ในทุกๆ วัน หรือขอความร่วมมือให้สถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุ สอดแทรกการประชาสัมพันธ์ระบบ ESS Help Me ในรายการต่างๆ

2. การที่กระทรวง พม. ขอความร่วมมือไปยังเครือข่าย ภาครัฐ เช่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ส่งการไปยังกรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ทุกกรมส่งการไปยังส่วนภูมิภาค โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดส่งการไปยังอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครพัฒนาชุมชน สแกนเพิ่มเพื่อน และให้เป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของชุมชน ซึ่งอาจไม่ได้รับความร่วมมืออย่างเต็มที่ ดังนั้น กระทรวง พม. ควรสั่งการให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ลงพื้นที่เพื่อติดตามการเพิ่มเพื่อนไปยังนายอำเภอ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และเชิญชวนให้สแกนเพิ่มเพื่อนด้วยอีกทางหนึ่งโดยขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์ในที่ประชุมประจำเดือนของอำเภอ ซึ่งมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เข้าร่วมประชุมทุกคน

2.3 ภาวะผู้นำเพื่อขับเคลื่อนข้อเสนอ

ภาวะผู้นำที่ใช้ในการขับเคลื่อนข้อเสนอดังกล่าว เพื่อทำให้งานเกิดสัมฤทธิ์ผล มีดังนี้

1. การยึดมั่นในมาตรฐานจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพ (Demonstrating Integrity) เป็นแบบอย่างยึดถือมาตรฐานจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพกำกับดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ยึดถือมาตรฐานจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพเป็นแบบอย่างของการทำงานที่เป็นกลางและไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

สามารถสะท้อนคิดและตกผลึกความคิด เพื่อทำความเข้าใจตนเองและการกำหนดแนวทางในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. การสื่อสารโน้มน้าว (Communicating and Influencing) สามารถบริหารจัดการข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive Information) อย่างเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายขององค์กรหรือนโยบาย สามารถวิเคราะห์และทำความเข้าใจกับสารหรือข้อมูลจากหลายแหล่งที่มีความซับซ้อน และบางครั้งอาจมีความขัดแย้งกันเข้าใจความต้องการพื้นฐาน ความสนใจ ประเด็นปัญหา และแรงจูงใจของผู้อื่น จากการสื่อสารรวมทั้งคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนอง เพื่อปรับกลยุทธ์การสื่อสารให้เหมาะสมสามารถระบุกลยุทธ์การสื่อสารที่เหมาะสมเพื่อสื่อสารกับผู้ที่แตกต่างกันหลากหลาย เพื่อการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ

3. การผลักดันให้เกิดการปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์ (Driving Execution and Results) สามารถส่งเสริมการมุ่งเน้นการทำงานที่มีประชาชนและผู้รับบริการเป็นศูนย์กลาง และการคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ในการส่งมอบผลงานและผลลัพธ์ขององค์กร สามารถประยุกต์ใช้ความเข้าใจทางการตลาด เศรษฐกิจ และความคุ้มค่าในดำเนินการ ในการขับเคลื่อนภารกิจงานสร้างและสนับสนุนทางเลือกในการตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

4. ทักษะดิจิทัล (Digital Skill) ความสามารถมองเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยี และสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการทำงานและการให้บริการด้วยเทคโนโลยี สามารถทำงานและตัดสินใจบนฐานข้อมูล (Data-driven Insight) ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัยต่อทั้งตนเอง ผู้ที่เกี่ยวข้อง และองค์กร เพื่อให้ภาครัฐสามารถตอบสนองและให้บริการประชาชนและผู้มีส่วนร่วมได้อย่างรวดเร็ว มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และตอบโจทย์การปฏิรูปภาครัฐ

5. การผลักดันให้เกิดนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง (Driving Innovation and Change) ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และแสวงหาโอกาสในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพ เรียนรู้จากงานที่ประสบความสำเร็จและที่ล้มเหลวเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น นำไปสู่การยกระดับคุณภาพบริหาร ระบบการทำงาน และนโยบายของภาครัฐ ให้ทันต่อบริบทความเปลี่ยนแปลง ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและผู้รับบริการ รวมถึง นำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนโดยมีประชาชนและผู้รับบริการ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

3. แผนพัฒนาตนเอง

(ข้อมูลส่วนบุคคลไม่เผยแพร่)

บรรณานุกรม

วิทยานิพนธ์

รูปแบบการป้องกันปัญหาความรุนแรงในครอบครัว โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน : กรณีศึกษา
ชุมชนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี สืบค้นจาก <http://bsris.swu.ac.th/thesis/48199060047RB999f.pdf> เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566

กฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550
สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A4101-20-2550-a0001.pdf>
เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2566

บทความและเอกสารอื่น

ยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เอกสารการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง :
ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม รุ่นที่ 98 วิทยาลัยนักบริหาร สถาบันพัฒนาข้าราชการ
พลเรือน สำนักงาน ก.พ.ประจำปี 2566

Electronic Sources

กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.

สืบค้นจาก <https://www.dwf.go.th> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2566

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สืบค้นจาก https://www.msociety.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/download/article/article_20220909164426.pdf เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2566

โครงสร้างเศรษฐกิจสังคมไทย: ความเปราะบางท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง

สืบค้นจาก <https://www.pier.or.th/abridged/2021/16/> เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

สืบค้นจาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%A4101-20-2550-a0001.pdf>
เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2566

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :SDGs)

สืบค้นจาก <https://thailand.opendevlopmentmekong.net> เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2566

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรุนแรงในครอบครัว.

สืบค้นจาก https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2556/buds41156ct_ch2.pdf
เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2566

ทบทวนแนวโน้มสถานการณ์ความมั่นคงของโลก สิ่งไทยควรตระหนักและเตรียมการรับมือ

สืบค้นจาก <http://www.polsci.tu.ac.th/direk/view.aspx?ID=505>
เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566

ทัศนะของผู้สูงอายุกรุงเทพมหานครที่ใช้บริการกองทุนผู้สูงอายุ ต่อสาเหตุความรุนแรงต่อผู้สูงอายุในครอบครัว.

วารสารสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org>
เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2566

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ - สกุล นางอรนุช ชัยชาญ

ประวัติการศึกษา

ปริญญาตรี สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2538

ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ปีที่สำเร็จการศึกษา พ.ศ. 2550

ประสบการณ์การรับราชการ

ปี พ.ศ. 2564 – ปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก
(ผู้อำนวยการระดับสูง)

ปี พ.ศ. 2564 (เดือนมกราคม – ตุลาคม 2564) ดำรงตำแหน่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดเชียงราย (ผู้อำนวยการระดับสูง)

ปี พ.ศ. 2559 – 2563 ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (ระดับชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร

ปี พ.ศ. 2558 – 2559 ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการ (ระดับชำนาญการพิเศษ)
สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเพชรบุรี

ผลงานทางวิชาการ

ปี 2556 – 2558 ปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะผู้ประเมินนักสังคมสงเคราะห์ (กรรมการสอบประเมินมาตรฐานนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพใบอนุญาต) ตามคำสั่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ที่ 5/2556 ลงวันที่ 3 มิถุนายน 2556

รางวัลหรือทุนการศึกษา (เฉพาะที่สำคัญ)

ปี พ.ศ. 2563 ได้รับรางวัลระดับประเทศ ประเภทบุคคลดีเด่นที่มีผลงานด้านการส่งเสริม ปกป้อง คุ่มครอง สิทธิมนุษยชน (1 ใน 5 ของประเทศ) จากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2560 ได้รับรางวัลนักสังคมสงเคราะห์ดีเด่น (ประเภทวิชาชีพ) (1 ใน 7 ของประเภทบุคคล)
มูลนิธิศาสตราจารย์ปกรณ์ อังศุสิงห์ โดยรับโล่รางวัลจาก
นายพลการ สุวรรณรัตน์ องคมนตรี เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2561

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

ดำรงตำแหน่งพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก

(ผู้อำนวยการระดับสูง) สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สถานที่ทำงาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก
ศาลากลางจังหวัดพิษณุโลก ชั้น 1 ถนนวังจันทร์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก